

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina L. 2.000

Letna naročnina L. 4.000

Letna inozemstvo L. 5.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXVI. - Štev. 2 (1284)

Gorica - četrtek, 10. januarja 1974 - Trst

Posamezna številka L 100

Kam gre slovenska šola?

NOVI ZAKON O SLOVENSKIH SOLAH

Komisija za šolstvo v poslanski zbornici je sprejela sredi preteklega meseca predlog, za katerega sta dala pobudo poslanca Belci in Škerk skupaj z drugimi in ki uvaža vrsto ukrepov v korist slovenske šole.

Novi zakon, ki spreminja in dopolnjuje zakon št. 1012 z dne 19. julija 1961, predvideva v svojem prvem členu ustanovitev šolskih okrožij v tržaški in goriški pokrajini ter pet didaktičnih ravnateljstev na Tržaškem in dveh na Goriškem. Zakonski predlog nadalje predvideva v členu 7, da pri šolskih skrbništvih v Trstu in Gorici redno službujejo za zadeve, ki so v zvezi s šolami s slovenskim šolskim jezikom, en ravnatelj ali pa redni profesor z višje slovenske srednje šole. Poleg tega je na skrbništvu v službi še pet v Trstu, oziroma dva redna osnovnošolska učitelja v Gorici. Člen št. 8 določa, da se za sestavo ali prevajanje in tisk učnih knjig za slovenske šole ustanovi letni sklad, ki ga bo ministrstvo za javno vzgojo nakazalo šolskemu skrbništvu za Furlanijo-Juljsko krajino. Kot pojasnjuje besedilo novega zakona, bodo ta sklad lahko dopolnili z morebitnimi prispevki, ki bi jih nakazale dežela Furlanija-Juljska krajina, oziroma druge krajevne ustanove, v katerih delujejo zgoraj omenjene šole.

Za vprašanja, ki zadevajo slovenske šole, bo višji šolski skrbnik Furlanije-Juljske krajine imel ob strani komisijo, ki jo bo sam imenoval in ki jo bodo sestavljali šolska skrbnika iz Trsta in Gorice, oziroma njuna zastopnika, dva ravnatelja (eden za nižjo srednjo šolo), en šolski nadzorNIK, en didaktični ravnatelj ter trije učitelji, oziroma profesorji, ki jih po enega za osnovno, nižjo srednjo in višjo srednjo šolo predlaga učno osebje in vodstvo. Poleg tega bodo v komisiji italijanski državljani slovenskega materinega jezika: tri bo imenoval pokrajinski svet v Trstu, dva pa goriški pokrajinski svet.

Na učiteljskih s slovenskim učnim jezikom v Gorici in Trstu lahko poleg tega ministrstvo za javno vzgojo pooblasti ustanovitev tečajev za diplomo za poučevanje v otroških vrtih.

Slovenske šole v Italiji se torej bližajo svoji dokončni ureditvi. Od sedaj naprej bo zmeraj bolj od nas samih odvisno, kakšne bodo te naše šole, kako bodo delovale, kakšne uspehe bodo imele. Kaj se nam torej obeta?

Splošna kriza, ki je zajela italijansko šolstvo, se odraža tudi na slovenskih šolah. To je kriza učnih načrtov in učnih metod, preureditev šolstva, ki je ostala na pol poti, šolske stavke in demonstracije, številni prazniki, dolge počitnice, pomanjkanje primernih šolskih zgradb in podobno. Ali bi hotel kdo izračunati, koliko ur pouka so od 1. oktobra do 31. decembra 1973 izgubili dijaki na slovenskih srednjih šolah? Bilo bi vsekakor poučno in zanimivo.

SVOJSKA KRIZA NA NASIH SOLAH

Na slovenskih šolah imamo še posebne vzroke za krizo. Ti so:

Pomanjkanje ustreznih učbenikov. Teh ni v zadostni meri ne za osnovne ne za srednje šole.

Strankarsko izrabljanje slovenske šole. To je na poseben način specifičen pojav na naših šolah po zadnji vojni. Začelo se je že leta 1945, ko je zavezniška vojaška uprava obnovila slovensko šolstvo v tednji coni A. Tudi ravnatelj Hubert Močnik v svojih Spominih in izkustvih (Gorica 1971) omenja to, čeprav zelo prikrito, ki pravi: »Poleg zakonite šolske oblasti, ki jo je postavila zavezniška vojaška uprava, je delovala nekaj časa tudi nepriznana šolska oblast pod vodstvom Oskarja Venturinija in Franca Križmanca (str. 192). Za to kratko opombo pa vemo vsi, ki smo takrat živeli na Primorskem, da se je skrivala težnja Osvobodilne fronte, da bi se polastila slovenskega šolstva in ga po svoje uredila in vodila.

Ko so se po nekaj letih brezplodnega

bojkota morali vsi sprijazniti z dejstvom, da šola v demokratičnih državah ne sme biti last neke stranke ali ideologije, je nastal na slovenskih šolah relativen mir, tako na Goriškem kot na Tržaškem.

V zadnjih dveh letih, zlasti pa še v tem šolskem letu je opaziti novo ofenzivo na slovenske šole. (Ali je tudi to posledica Titovega pisma?) Pri tem ne mislimo ne na ideološko razlikovanje, ki je naravno v pluralistični družbi, v kateri živimo, tudi ne na strankarsko opredelitev profesorjev in staršev, kar je nujno v demokraciji, kakršna vlada v Italiji, temveč gre tu za namerno podrejanje šole neki določeni ideologiji in nekim določenim strankam. Opažati je namreč težnjo, naj bi šola služila za širjenje marksizma med otroki od osnovnih šol dalje, podobno kot se dogaja v sosednji Jugoslaviji. Znaki takih teženj so: širjenje »Pionirčeka« na osnovnih šolah, uvažanje dedka Mraza, bojkot božičnice na šolah, bojkot raznih samostojnih šolskih pobud, ki ne prihajajo iz levičarskih vrst, osebni napadi v raznih letakih na nekatere profesorje in ravnatelje, ki niso levičarji in ne nazadnje izjalovljen poskus, da bi se polastili šolskega sindikata v Gorici.

Na zadnjem obnem zboru je dotedanji tajnik opozoril, naj bodo kandidatne liste tako sestavljene, da obsegajo zastopnike vseh šol in ljudi vseh ideoloških prepričanj, tako da bo odbor sindikata res predstavljal slovensko šolo v vseh njenih komponentah. Toda zgodilo se je, da je skupina šolnikov postavila izrazito levičarsko listo, ki je poleg druge demokratične dobila pri prvih volitvah enako število glasov. Pri ožjih volitvah je potem zmaga demokratična lista, ki je dobila 33 glasov, levičarska pa 23. Večina šolnikov je s tem izpričala, da jim gre na šoli za složno sodelovanje in ne za strankarsko nadvlado. Vendar ti poskusi strankarske instrumentalizacije naših šol niso še ponehali; vtis imamo, da se stopnjujejo.

Opozorjamo slovensko javnost na te pojave na slovenski šoli, ker želimo, da bi slovenska šola ostala slovenska po jeziku in po duhu, zvesta svetlim tradicijam slovenskih Primorcev od časov stare Avstrije dalje. Šola je bila nam Primorcem zmeraj neke vrste svetišče. V to svetišče pa ne spada strankarska politika slovenske komunistične partije in še manj italijanske komunistične ali socialistične stranke.

V tej šoli je zmeraj stal Kristus in sveto pismo od časov Primoža Trubarja. V tej šoli naj bo mesto za Franceta Prešerna z Zdravljico in Krstom pri Savici, za Ivana Cankarja in njegove Podobe iz sanj, za Otona Župančiča in njegove Naše luči, za Prežihovega Voranca in njegove Solzice, pa za Srečka Kosovega in njegov Oreh, za Simona Gregorčiča in njegovo Sočo.

To so svetle tradicije, ki je na njih rastla slovenska šola na Primorskem. V demokratičnem spoštovanju osebnega prepričanja vseh je ostala nad strankarsko in ideološko opredeljenostjo v skrbi za slovensko mladino, kajti slovenska šola je naše skupno svetišče. Takšna želimo in zahtevamo, da tudi ostane! Za takšno šolo smo se borili in se bomo še borili, dokler nam kaka diktatura ne zapre ust.

Posvet o treh perečih zadevah

Svet Slovenske skupnosti je na zadnji lanski seji poglobljeno razpravljal o položaju, ki je nastal v Nabrežini. V tej zvezi je odobril delovanje svojih predstavnikov v tamkajšnjem občinskem svetu in hkrati izrazil mnenje, da bi moral v nastalem položaju čimprej odstopiti celotni levo-sredinski občinski odbor. Svet Slovenske skupnosti je prepričan, da se samo na ta način lahko čimprej reši občinska kriza in se prepreči popolna ohromljenost občinske uprave, za kar Slovenska skupnost odklanja kakršno koli odgovornost.

Svet je nato poslušal poročilo delegacije, ki se je udeleževala preverjanja levo-sredinskih strank v okviru tržaške občine in zaradi pozne ure odložil razpravo o po-

čprav je Izrael le majhna država, so pa tamkašnje volitve 31. decembra bile za ves svet velikega pomena. Od njih izida so namreč odvisna v mnogočem pogajanja, ki se trenutno vršijo med Izraelci ter Arabci v Ženevi kakor tudi dokončni mir na Bližnjem vzhodu.

Najmočnejša stranka v Izraelu so laburisti, ki jih vodi Golda Meir. Laburisti so imeli od 120 sedežev, kolikor jih šteje izraelski parlament, sami do sedaj 56 sedežev. Vendar niso hoteli vladati sami. Povezani so bili v vladni koaliciji z narodno versko stranko, ki je imela 12 sedežev in z nezavisnimi liberalci, ki so šteli 4 predstavnike. Vladna večina je znašala torej 72 glasov.

Po zadnjih volitvah se je vladna večina skrčila na 65 glasov; laburisti so izgubili pet sedežev, narodna verska stranka dva, nezavisni liberalci pa so ohranili svoje položaje.

Vodilno opozicijsko stranko predstavlja desničarska »Likud«. Pri zadnjih volitvah je napredovala od 31 sedežev na 39. Svojo volivno agitacijo je usmerila zlasti zoper generala Dayana, ki je član vlade Golde Meir in izraelski obrambni minister.

Stranko »Likud« vodi upokojeni general Sharon, eden najbolj ostrih Dayanovih kritikov. V zadnji oktobrski vojni, ki je dobila po judovskem dnevu pokore 6. oktobra ime Kippur, se je proslavil s tem, da je začetne izraelske neuspehe ob Sueškem prekopu spremenil v bleščeč uspeh. Potem ko je prekoračil prekop, je udaril istočasno proti mestu Suez in egiptovski prestolnici Kairu ter še po sklenitvi premirja nadaljeval z vojaškimi operacijami, tako da je obkolil vso tretjo egiptovsko armado, čeprav mu Dayan tega ni dovolil.

General Dayan ima v izraelskih

vojaških krogih veliko nasprotnikov. Po zmagoviti junijski vojni »sedmih dni« leta 1967 je počasi popolnoma zamenjal generalski zbor. Od 41 so ostali le štirje. Tudi Arik Sharon je moral iti, kakor tudi Bar Lev, ki je zgradil izraelsko obrambno črto ob Sueškem prekopu. Arik Sharon, sedaj star 47 let, je šele v oktobru 1973 dočkal dan svojega »maščevanja«. Vpoklican 11. oktobra iz rezerve je postal v nekaj dneh glavni organizator prodora in tako zmagovalec nad Dayanom.

KONFERENCA V ŽENEVI

Sedaj, ko je jasno, da opozicija, kljub napredovanju še ne more prevzeti oblasti, so se oči sveta spet obrnile v Ženevo, kjer se pod vodstvom Organizacije združenih narodov razvijajo težavna pogajanja med Izraelci in Arabci.

Vladi Golde Meir je postalo jasno, da brez popuščanja ne bo šlo. Na to pritiska z vso težo svoje moči tudi severnoameriški zunanji minister Henry Kissinger, čeprav je sam Jud. Dayan je že predložil Kissingerju predloge svoje vlade: Izraelci bi se od prekopa umaknili za 50 km v Sinajski polotok do gorskega prelaza Mitla. To bi omogočilo očiščenje prekopa. Po njem naj bi plule vse ladje, tudi izraelske.

Drugi problem, ki naj bi ga ženevska konferenca rešila, je problem nove palestinske države. Palestinci, ki jih je dva milijona, živijo razdeljeni na Jordanijo, Cisjordanijo (dežela zahodno od reke Jordan) in v mestu Gazi ob Sredozemskem morju.

Izraelci so nasprotni ustanovitvi samostojne palestinske države na njihovem vzhodnem boku. »To bi bilo isto kot imeti tempirano bombo v žepu,« pravijo izraelski voditelji. Dejansko bi se vsi gverilci zbrali v tej novi državi, da

nadaljujejo s terorističnimi dejanji zoper Izrael. Zato so Izraelci za palestinsko državo, ki bi obsegala Cisjordanijo in Jordanijo (deželo vzhodno od Jordana) in v kateri bi imel kralj Husein glavno besedo. Za Izraelce je kralj Husein vedno boljša rešitev kakor Yasser Arafat, vodja palestinskih gverilcev.

Kralj Husein stoji na stališču, da Palestince lahko predstavlja le on. Tudi noče ničesar slišati, da bi se Cisjordanija odtrgala od njegove države, saj ima prav ta dežela turistično privlačne svete kraje in mnogo rodovitne zemlje. Toda prebivalci Cisjordanije mislijo drugače. Pod Izraelci so okusili demokracijo in svobodo, pod Huseinom bi ju znova izgubili. Prav to je eden tistih čudnih protislovij Bližnjega vzhoda: Arabci, ki živijo na od Izraelcev okupirani zemlji, živijo bolje kot prej, ko so bili svobodni. Nasprotujejo zasedbi, a se nočejo vrniti v stare razmere. Pod Izraelci uživajo svobodo tiska (nikjer ni enake v arabskem svetu), svobodo združevanja, političnega delovanja in so polno zaposleni. Arabski delavci uživajo enake pravice kot izraelski. Povsod vlada veliko blagostanje.

Kissinger to ve, zato predlaga sledečo rešitev: prebivalci Gaze (ki težijo k Egiptu in tja pošiljajo na šolanje svoje otroke), naj bi se z referendumom odločili za Egipt, Cisjordanijo ali Jordanijo; Cisjordanija naj bi z nekaj obmejnimi popravki v korist Izraela postala samostojna demilitarizirana država; arabski del Jeruzalema naj bi ostal pod Izraelci.

PREREKANJE Z VATIKANOM

Prav sveti kraji v Jeruzalemu so bili za božične praznike povod za prerekanje, ki so ga povzročile na izraelski strani papeževe besede, katere je izrekel v nagovoru štirim afriškim državnikom, ki so ga bili v Vatikanu 22. decembra obiskali.

Papež Pavel VI. je dejal, da je glede Jeruzalema potrebna taka rešitev, »ki bo ustrezala posebnemu značaju tega mesta ter pravicam in zakonitim pričakovanjem treh velikih monoteističnih (enobožnih) verstev, ki imajo v Palestini najdražja svetišča.« Izrazil je prepričanje, da bodo pristojni ob reševanju teh vprašanj poslušali tudi glas Vatikana, ki se želi — v namenu, da prispeva svoj delež k miru —, kot opazovalec udeležiti konference o Bližnjem vzhodu v Ženevi.

V Izraelu so na te papeževe besede zelo ostro reagirali. Dr. Yosef Burg, voditelj narodne verske stranke, ki sodeluje v vladni koaliciji Golde Meir, je v enem svojih predvolivnih govorov ironično pozval papeža, naj pove, kje je bilo papeštvo zadnjih 19 let, ko so Arabci Judom preprečevali dostop do svetih krajev in onečaščali židovske grobove. In zakaj ni papež protestiral, ko so jih Arabci napadli na najsvetejši dan molitve 6. oktobra lani za praznik Kippur? Vatikanski krogi so verjetno takšen oster odmev pričakovali, a so se vendarle odločili za nastop v korist internacionalizacije Jeruzalema, ker so prepričani, da bo na dolgo dobo tako stališče še najbolj prispevalo k pomiritvi na Bližnjem vzhodu.

Pred ljudskim glasovanjem o razporoki

Zanimivo je, da so se komunisti, ki drugače toliko govorijo o volji ljudstva, do zadnjega prizadevali, da ne bi prišlo do referendumov o razporoki, čeprav je ljudsko glasovanje najbolj vzorna stopnja demokracije. Očitno se bojijo, da bo precejšen del njihovih volivcev glasoval proti razporoki in s tem dal moralno klofuto komunističnim poslancem, ki so glasovali za razporoko proti volji dobrega dela volivcev.

Glavni tajnik KPI Berlinguer je predlagal Krščanski demokraciji, naj bi sedanjí zakon o razporoki zamenjal drugi z mnogimi popravki, kar bi omogočilo preprečitev referendumov. Ker se je rok za

referendum neizprosno začel bližati (vršil naj bi se letošnji spomlad), so morale stranke zavzeti svoje stališče do njega. Odločilno je bilo seveda stališče KD.

Njen politični tajnik Fanfani je dal v demokrščanski reviji »La discussione« objaviti članek, da KD nasprotuje razporoki in se zato ne namerava pogajati o možnosti delnih sprememb sedanjega zakona o razporoki, ki naj bi omogočile, da se referendum prepreči.

Seveda so voditelji laičnih strank na stališče KD ostro reagirali. Tajnik PSI De Martino je izjavil, da si je KD nakopala hudo odgovornost, saj je sprožila boj, ki bo oster in silovit. Vsekakor se je treba sedaj na ljudsko glasovanje pripraviti in na njem zmagati, ker »bi bila drugače država ob demokratičen zakon, ki je uvrstil Italijo med omikane države«.

Tajnik PSDI Orlandi je bil bolj umirjen. Ne gre za kakšno narodno katastrofo, saj je italijansko ljudstvo že leta 1946 med referendumom za monarhijo ali republiko pokazalo svojo zrelost. Najbolj važno je, da se vlada v ta boj ne vmešava, kot se ni takrat, ko je parlament sprejel zakon o razporoki.

Predsednik liberalne stranke Malagodi je izjavil, da ga Fanfanijevo stališče ni presenetilo. Liberalna stranka je še naprej za razporoko. Pametno stališče je zavzel tudi republikanec Mammi. Dejal je, da se je treba sedaj predvsem resno lotiti vprašanja, kako na najbolj demokratičen in omikani način izvesti referendum, ne pa, kako naj bi se mu izognili.

Novšolski center v Sv. Križu

Tik pred prazniki, točneje 19. decembra 1973 se je v občinskih prostorih na Proske s sestala rajonska konzulta za Zapadni Kras, katere predsednik prof. Nait je navzočim odbornikom in predstavnikom Združenja staršev za osnovno in srednjo šolo v Sv. Križu poročal o sklepih, ki jih je glede zahtev omenjene organizacije sprejela tržaška občinska uprava.

Kot je svoj čas naš list obširno poročal, so predstavniki že omenjene rajonske konzulte po srečanju z odborniki Združenja staršev na osnovni šoli »Albert Sirk«, seznanili pristojne občinske upravitelje z dejstvom, da Križani ne pristajajo na nekakšno kompromisno rešitev vprašanja šolske gradnje, ki bi predvidevala določeno preureditev sedanjih starih poslopij šole in otroškega vrtca z zidavo neklih dodatnih podaljškov, temveč zahtevajo, da se to vprašanje globalno in dokončno reši tako, da občina čimprej poskrbi za zgraditev večjega moderno urejenega šolskega poslopja, ki bi moglo sprejeti pod isto streho poleg osnovne še srednjo šolo in otroški vrtce.

Uradno in dokončno obvezo tržaške občine, da vključi v petletni načrt gradnje šolskega centra za slovenske otroke v Sv. Križu, je navzočim predstavnikom Združenja staršev sporočil predsednik konzulte prof. Nait, ki jim je obenem izrekil priznanje za vztrajnost v naporih za doseg zastavljenega cilja.

Znano je namreč, da sta na intervencijo Združenja staršev, ki jih je spremljal občinski odbornik svetovalec Slovenske skupnosti dr. Rafko Dolhar, v minulem poletju nekajkrat obiskala naše šole tržaški župan inž. Spaccini in šolski skrbnik dr. Fidenzi, ki sta se o njih stanju osebno prepričala, kakor je po drugi strani znano, da se je občinska uprava spočetka kljub vsemu skušala izogniti koreniti rešitvi vprašanja in se morda iz ekonomskih razlogov zavzemala za polovičarsko, ki bi v današnjih časih in razmerah nikogar ne zadovoljila.

Danes, ko je postavka o gradnji šolskega centra za slovenske otroke v Sv. Križu pri Trstu sestavni del občinskega proračuna za petletje, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da so bili napor Združenja staršev, prizadevanja našega občinskega svetovaleca dr. Dolharja in ne nazadnje tudi odločne podpore, ki jo je tej za bodoče uspešnejše šolanje svetokriške mladine tako pomembni stvari dosledno nudil »Katoliški glas«, kronani z uspehom.

Vendar se pa naše skupno prizadevanje s tem ni nehalo, kajti odbor Združenja staršev, naš občinski svetovalec, slovenski konzultorji in časopisje bodo morali občinskim pobudam budno slediti tako v zadnji izbiri zemljišča kot v izdelavi gradbenega načrta, o katerem se že sedaj govori, da ne bo vseboval telovadnice, ki da jo občina želi zgraditi v območju italijanske šole za potrebe slovenskih in italijanskih šolarjev skupaj.

Tudi glede lokacije novega šolskega objekta so se predstavniki Združenja italijanskih staršev ogrevali za čim večjo bližino z italijansko osnovno šolo, a so temu odločno nasprotovali navzoči odborniki Združenja slovenskih staršev, ki so opozorili in pokazali tudi na dejstvo, da razpolaga tržaška občina z zemljišči, ki imajo na katastralnem območju

Sv. Križa neprimerno lepšo lego kot jo ima zemljišče, na katerem stoji poslopje italijanske osnovne šole, zato pač ni razloga, da bi na večinoma že obremenjeni teren koplili nove šolske zgradbe.

Vsi, ki se za ta problem nepristransko zanimamo, moramo imeti pred očmi dejstvo, da bo moral novi šolski objekt imeti take značilnosti, da bo v daljši perspektivi lahko ustrezal pogojem morebitnega celodnevne pouka, ki ga danes ponekod že imajo, marsikje pa ga bodo verjetno uvedli.

Naj ob robu tega poročila še omenimo, da je občinska uprava, upoštevajoč slabe higienske in druge pogoje stavbe, v kateri je sedaj nastanjen slovenski otroški vrtce, sklenila izvesti tekom leta 1974 razna nujna popravila in nakazati zanje vsoto enega milijona 400.000 lir. Na daljšo roko pa so Križanom obljubili, da jim bodo uredili kanalizacijo in asfaltirali nekatere vaške poti, ki so popravila nujno potrebne.

Slovenskim otrokom, njihovim staršem in vsem Križanom ni mogla tržaška občina pripraviti lepšega božičnega darila kot je uradno zagotovilo o gradnji šolskega centra, kar jemljemo hvalečno na znanje, obenem pa se javno zahvaljujemo vsem, ki so se za to občekoristno stvar resno in odgovorno zavzeli.

Op. ur. - Zaradi praznikov in obilice gradiva smo gornji dopis mogli objaviti šele v tej številki. Obenem z zadoščenjem ugotavljamo, da podpora, ki jo je ves čas nudil naš list šolski zadevi v Sv. Križu, ni bila zaman.

S TRŽAŠKEGA

»Veliko Gradišče« v Gročani

Nad Gročano je stalo v starih časih veliko gradišče, čigar razvaline je še opaziti. Pod to gradišče so spadali kmetje iz Gročane, Vrhpolja, Krvavega potoka in Peska. Podložništvo je hvala Bogu izginilo in kmetije so postale samostojne ter kar dobro uspevajo.

Gročana je vas, kjer je še največ živinoreje in se vaščani ukvarjajo večinoma s poljedelstvom. Mladina se pridno uči na raznih šolah zlasti na trgovski. Prav ta mladina je pred enim letom ustanovila krožek, kateremu je dala staro ime »Veliko gradišče«.

Krožek se je kar dobro uveljavil. Priredil je več slovenskih večerov, med temi najboljši Prešernov večer z gostovanjem pevskega zbora iz Divače. Ljudem je bil zelo všeč Miklavžev večer, ker je mladina znala vnesti vanj polno humorja in veselja. Nepozaben je ostal izlet po Dolenjskem tja do Novega mesta. Krožek je v preteklem letu nudil več filmov z različno vsebino. Zaključni popoldan je bil 30. decembra s slovenskim filmom »Cvetje v jeseni«, ki ga je gledalo kar pol vasi.

Ko stopa v drugo leto delovanja, je krožek že postavil v svoj program Prešernovo proslavo in povabil znane pevce »Fante izpod Grmade«.

Prizadevni mladini čestitamo in voščimo, da bi tudi v novem letu veliko dobrega in veselega nudila vaščanom ter prijateljem iz Peska in Drage.

Položaj Slovencev v PSI

Vsakodnevna praksa vedno bolj potrjuje zgrešenost vključevanja Slovencev v vse državne italijanske stranke, pa naj bodo to vladne ali opozicijske. Njihove zahteve se v njih izgubijo kot kapljica v morju in njihova prisotnost se v teh strankah še bolj razvodi zaradi razcepljenosti v razne notranje struje.

Najbolj zgovoren je položaj Slovencev v Italijanski socialistični stranki (PSI) v Trstu, v kateri vladajo v zadnjem času čudne razmere. Večino v pokrajinskem vodstvu in s tem oblast v stranki so prevzeli predstavniki struje »baze«, v kateri ni vidnih slovenskih predstavnikov. Pretežna večina teh pripada namreč struji »risossa socialistas«, ki jo vodi Pittoni.

Zaradi teh notranjih sprememb se je sedaj zgodilo, da so Slovenci, organizirani v PSI, ostali povsem izključeni iz pokrajinskega vodstva stranke in s tem od vzvodov vpliva in oblasti v njej. Ta »odreznost« Slovencev se je negativno odražala pri pravkar zaključenih pogajanjih o preverjanju programa tržaške občine.

Zaradi tega je morala Slovenska skupnost prevzeti pretežno težo odgovornosti in pobud glede problemov Slovencev. V

ta namen je napela vse sile in dosegla zadovoljive rezultate, o katerih bomo podrobneje še poročali.

Ni naš namen vmešavati se v notranje zadeve Italijanske socialistične stranke. V informacijo naj omenimo, da je položaj v tržaški PSI zelo zapleten prav zaradi omenjenih notranjih premikov raznih struj. Zaradi tega zahteva najbolj prizadeta Pittonijeva struja, v kateri so posebno vidni slovenski socialisti, posredovanje vsedržavnega vodstva stranke.

Nas zadeva zanimala le v toliko, v kolikor se vsi notranji boji v PSI negativno odražajo na položaj Slovencev v njej. Zato iz vsega tega za trezno razmišljujoče Slovence sledi nauk, da razpršeni po raznih italijanskih strankah malo pomenimo, medtem ko združeni v lastnih vrstah lahko samostojno postavljamo svoje zahteve ter nismo odvisni od muhavosti merjenja sil med strujami za oblast v italijanskih strankah.

Spričo vsega povedanega ni treba poudariti izredno važne in nenadomestljive vloge samostojnega političnega nastopanja narodne manjšine, ki jo opravlja Slovenska skupnost. **Vollvec**

Med trnjem in osatom

Glas iz Sovodenj

Neki sovođenski bralec se v tržaškem slovenskem dnevniku v petek 4. januarja hudiče nad člankom v letošnjem koledarju Goriške Mohorjeve družbe, ki nosi naslov »Slovenskemu dekletu v spomin«, češ da ne odgovarja resnici. Podpisani pa menim, da je članek ena sama velika resnica.

Po 8. septembru 1943 je nastala velika zmešnjava in človek je moral imeti glavo na mestu, da se ni v tisti zmedi izgubil. Sovodnje ležijo ob Soči in so zato bile preveč oddaljene od dogodkov, ki so se razvijali na Kranjskem.

Prve vesti o uporju jugoslovanskih narodov proti okupatorju smo res dobili, ko so se pojavili četniki v Srbiji. Mi smo takoj z njimi simpatizirali. Saj so tudi Angleži na Malti najprej zvedeli za upor četnikov in šele kasneje za upor partizanov pod vodstvom Josipa Broza-Tita. Beseda »partizan« je prišla nekoliko kasneje do nas in nam je bila tuja. Saj izhaja iz besede »partito«, to so pa tisti, ki se borijo za neki »partito«, za neko stranko. Podoben »partito« smo takrat Primorci nosili na hrbtu že 25 let. Tisti čas so bile Sovodnje res vse v zastavah brez rdeče zvezde.

Kdo izmed nas je takrat vedel, da se Osvobodilna fronta skriva pod sukno komunistične partije? Najbrž da tega niti dopisnik PD ni vedel, še manj pa 16-letno dekle.

Bivši sovođenski aktivist

Malo duha sv. leta

Na vratih domače cerkve sem prebral letak-vabilo, napisan v slovenščini, da so za prvo adventno nedeljo verniki vabljani k Sv. Justu, kjer bo maševal g. nadškof in s to pobožnostjo začel sveto leto v tržaški škofiji.

Zaradi takega vabila, vsebine in oblike sem se tudi jaz podal — seveda ne z avtomobilom — na grič. Sv. Justa. Pri oltarju nisem opazil slovenskih duhovnikov. To me je razočaralo. Na koncu maše pa sem morda le ugani, zakaj jih ni bilo. Saj niti enega berila, niti ene prošnje, niti ene same besede v govoru ni bilo v slovenščini. Vtis sem imel, da je bilo prisotnih precej slovenskih vernikov. Ko sem odhajal, sem slišal prikre pripombe, češ da nas v slovenščini vabijo na pobožnosti, pri katerih pa ni nobene slovenske besede. Slovensko vabilo je vredno vse pohvale, da pa ni bilo slišati pri uradnem začetku svetega leta za tržaške vernike, torej tudi slovenske, niti besedice v slovenščini, je vredno graje in ni v skladu z vabilom. Tudi ni v duhu svetega leta, saj pišete v uvodniku v št. 47/1973: »Sprava pomeni pregled odnosov do bližnjega, do sočloveka, predvsem do bratov po veri.«

Ta pregled odnosov se mi zdi še posebno potreben v tržaški Cerkvi, med tržaškimi verniki.

Sledi podpis

KRATKE NOVICE

Priprave za nov konkordat s Španijo

V Španiji pripravljajo nov konkordat, to je dogovor med Vatikanom in špansko vlado. Zdi se, da so najhujše težave premagane. Vatikan zahteva, da je škofvska konferenca merodajna za dogovore z vlado. Preklicani bodo privilegiji države in Cerkve. Svoboda verskega oznanila mora biti neosporavana, kajti to ni nobena prednost, marveč le človečanska pravica.

Švicarska sinoda za tuje delavce

Švicarska sinoda se je odločno zavzela za tuje delavce v deželi. Državni predpisi preprečujejo skoraj tretjini tujih delavcev, da bi vzeli k sebi ženo in otroke in tako živeli normalno družinsko življenje. Sinoda pravi, da ti predpisi kršijo osnovne človeške predpise in poziva vse švicarske državljane dobre volje, naj se trudijo, da se ti predpisi odpravijo.

Katoliške šole v ZDA v težavah

Samo po sebi je bilo še umevno pred nekaj leti, da so v ZDA katoličani pošiljali svoje otroke v »katoliške« šole, katere so sami vzdrževali. Danes pa je nastal velik preobrat in katoličani morajo opuščati svoje verske šole. Pravijo, da vsak dan zapro eno teh šol. Neposredno je ogroženih okrog 10.000 teh šol. Vzrok temu je predvsem dejstvo, da nimajo dovolj redovnih učiteljev, laični učitelji pa stanejo mnogo več. Ko so prosili katoličani, da bi naj država plačevala učiteljstvo, je ameriško vrhovno sodišče prošnjo odklonilo z utemeljitvijo, da bi to pomenilo direktno pomoč verski skupnosti, kar je po ameriški ustavi prepovedano.

Mesec za katoliški tisk

NAŠA VELIKA SKUPNA ODGOVORNOST

Francoski pisatelj Paul Bourget ni bil daleč od resnice, ko je dejal: »Vsakdo, ki je vero izgubil ali začel nemoralno živeti, bo moral priznati, če hoče biti do sebe iskren, da je do tega prišlo zato, ker je bral slabe knjige in časopise.«

Njegovo misel je v drugi obliki potrdil papež Pij XI., ko je zbranim katoliškim časnikiarjem dejal: »Zastoj bomo gradili svetišča, katoliške vzgojne zavode in prosvetne domove, če bomo zanemarili katoliški tisk. Zato vam pravim: raje eno cerkev manj pa en katoliški časopis več!«

Sv. oče je imel prav, zelo prav. Danes je obisk cerkva ne več stvar navade, ampak resničnega prepričanja. Zato v cerkev hodijo predvsem tisti, ki krščansko mislijo. To mišljenje pa zelo ustvarja katoliški tisk, ki redno v družine zahaja. Kjer je katoliški tisk maloštevilen, je tudi božja služba slabo obiskana.

Pripovedujejo, da je šel nekoč mogočni Cezar v rimski senat, trdno odločen, da ne pristane na predlog, ki ga je zagovarjal slavni govornik Ciceron. Toda dalj časa ko ga je poslušal, bolj mu je v srcu začel dajati prav. In ko je Ciceron svoj govor končal, je bil tudi Cezar na njegovi strani.

Tako je tudi s tiskano besedo. Zelo se vara tisti, ki meni, da je mogoče brati veri sovražno ali do vere brezbrizno časopisje, pa ostati Cerkvi zvest in živeti v vsakem oziru po božjih postavah. Kdor gre v mlin, postane bel od prahu, pa naj se še tako pazi. In kdor redno bere slab tisk, se mu bo prej ali slej zgodilo kot Cezarju: začel bo misliti, govoriti in ravnati kot to govori list, knjiga, revija, ki jih prebira.

Kot slovenski katoličani v zamejstvu bi se morali v mesecu katoliškega tiska vprašati sledeče: Mi je sploh znano, da izhaja med nami katoliški slovenski tisk? Poznam tehnik »Katoliški glas«, revijo »Mladika«, mladinski list »Pastirček«, knjige Goriške Mohorjeve družbe? Kakšen je moj odnos do tega tiska? Sem nanj naročen, ga vzdržujem, berem, drugim priporočam ali pa sem do njega brezbrizni ali celo hladno razpoložen?

Če dajem prednost v svoji družini tisku, ki s Cerkvijo ne sodeluje ali ji celo nasprotuje, ne pomagam silam pekla rušiti božjega kraljestva na zemlji, ne pomagam mar uničevati v sebi in v dušah ostalih družinskih članov božjega življenja? Ni to mar odgovornost, o kateri bo enkrat treba dajati odgovor? Skof Ketteler iz Mainza je svoj čas dejal: »Tisti, ki mu ni mar katoliškega tiska, nima pravice, da bi se še imenoval sina in hčerko katoliške Cerkve.«

Svet Slovenske skupnosti odobril besedilo sporazuma o preverjanju

Svet Slovenske skupnosti je na seji dne 3. januarja z večino glasov odobril delo delegacije Slovenske skupnosti, ki se je več mesecev pogajala s strankami leve sredine v okviru preverjanja sporazuma iz meseca januarja 1973. Prav tako je svet odobril besedilo sporazuma, ki so ga sprejele omenjene stranke ob koncu preverjanja.

Sejo sveta je vodil predsednik dr. Harej, ki je podal uvodno poročilo, nakar je tajnik dr. Štoka obširno poročal o poteku pogajanj, o zahtevah, ki jih je postavila Slovenska skupnost, o težavah, ki so sproti nastajale in o uspehih, ki jih je delegacija Slovenske skupnosti dosegla na tem preverjanju. Posebej se je ustavil pri predlogih Slovenske skupnosti glede novih dvojezičnih krajevnih napisov, glede poimenovanja ulic po slovenskih zaslužnih možeh, glede dokončne ureditve vseh slovenskih šolskih poslopj in glede vprašanja jursarskih pravic.

Svet Slovenske skupnosti je z zadovoljstvom vzel na znanje, da so zahteve Slovenske skupnosti prodirle in ponovno izrazil pomisleke glede počasnosti postavljanja dvojezičnih krajevnih napisov in poimenovanja ulic po slovenskih zaslužnih možeh, kar je za Slovence bistveno važen problem, posebej v tem trenutku, ko je slovenski narod brezobzirno teptan v teh svojih pravicah na Koroškem. Svet je zato izrazil pričakovanje, da bodo dvojezične table v tržaški občini čimprej postavljene povsod, kjer živi slovenska narodna skupnost.

Svet Slovenske skupnosti je pozitivno ocenil besedilo sporazuma, ki predvideva sestavo novega občinskega odbora in pri tem podčrtal važnost odobritve za zdravstvo in higieno, ki ga je dobila Slovenska skupnost. Svet je prav tako vzel na znanje nova mesta, ki jih je Slovenska skupnost dobila v javnopravnih organih, posebej v upravnem organu deželne bolnišnice ter v protituberkuloznem konzorciju, kjer je Slovenska skupnost ohranila predsedniško mesto.

Po tajniškem poročilu in ob prebranju celotnega besedila sporazuma se je razvila živahna razprava, v katero so posegli dr. Legiša, inž. Sosič, Terčon, dr. Simičič, Maver, Petaros, Rebul, Vremec in drugi.

V drugem delu seje so govorili o krizi v devinsko-nabrežinski občini. S tem v zvezi je tajnik dr. Štoka obvestil prisotne, da je dal pobudo za sklicanje nujne seje vseh političnih tajnikov levsredinskih strank v Trstu. Če ne bo Slovenska skupnost na tem sestanku prejela zadovoljivega odgovora, bo v smislu sklepov krajevnih organizacij v Nabrežini iskala drugačno rešitev devinsko-nabrežinske krize. Slo-

venska skupnost bo imela pri reševanju krize v devinsko-nabrežinski občini pred očmi le narodnostne in socialne koristi domačega prebivalstva, v blagor katerega je treba na vsak način preprečiti komisarsko upravo.

Bralci pišejo

Staro ime mi je še najbolj všeč

Čital sem mnenja in predloge raznih bralcev »Katoliškega glasa« o spremembi oziroma ohranitvi dosedanjega naslova lista. Vsak predlog je imel nekaj zase, a najbolj sem se strinjal s tistim od B. R. iz Slovenije (KG 27. novembra 1973, št. 37), v katerem je zagovarjal stališče, naj list ostane pri starem imenu.

Mnenja sem, da kdor ne mara duhovnika — naj se poslužim te primere —, ga ne bo povabil v svojo hišo, pa naj pride v duhovniški ali civilni obleki. Tako je tudi z listom. Če je komu list po vsebini všeč, ga bo naročil, pa naj bo naslov lista tak ali drugačen. Zato želim, da bi vaš list še dolgo nosil ime »Katoliški glas« in si v novem letu pridobil še veliko bralcev ter novih naročnikov. Prilagam dar listu, s katerim sem od leta do leta bolj zadovoljen.

Ferdo Gospodarič, Cleveland

Pričevanje očitca

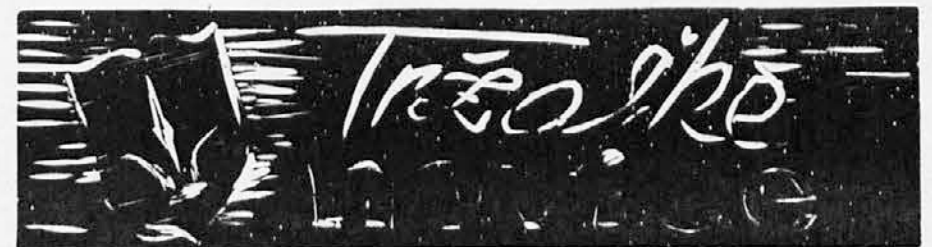
Triletna noč je za nami. 11. septembra 1973 je za Čile spet posijalo sonce svobode, ko je vojska zrušila levičarsko tiranijo. To je bil velik moralni poraz za komunistično partijo; ne smemo se zato čuditi, da je sedaj ta partija vpregla v voz svoje propagande vse, kar simpatizira z levico. Poslužuje se laži, zlasti pa govori o pobitih nasprotnikih sedanje vojaške oblasti. Dejansko je bilo mrtvih okrog 500 rdečih aktivistov, od vojske je padlo 50 do 70 vojakov, ki so bili žrtve skritih strelcev, pristašev propadlega režima. Za te vojaška oblast, če jih je dobila z orožjem v roki, ni imela usmilenja.

Sedaj je pri nas spet mirno. Dela se normalno in življenjskih potrebščin je vedno več; zadnje čase je že celo kruha primanjlovalo. Svojo pekarno in slaščičarno sem imel zadnje leto odprto samo dvakrat na teden; sedaj delamo spet kot v starih dobrih časih. Tudi industrija je že stekla; računamo, da bo čez pol leta goskolarski položaj znova uravnotežen.

Vse bralce pozdravlja iz daljnega in osvobojenega Čila

družina Franceta Pirnat

Primeri „trdnega“ sodelovanja

(Iz števerjanske kronike)

Slovenska skupnost v Italiji se mora boriti s številnimi problemi, od šolstva do kmetijstva, od dvojezičnih tabel do najosnovnejše pravice po enakopravnosti. Pri tem delu bi bilo treba skupno nastopati ne glede na politično pripadnost te ali one skupine.

Ker pa opažamo, da je to precej težko izvedljivo v širšem merilu, bi si človek pričakoval malo — ne rečem dosti — sodelovanja vsaj v ožjem krogu, vsaj v naših slovenskih občinah, ko se ne gremo boja za komunizem ali proti njemu, temveč se borimo za dobrobit naših kmetov in naših delavcev. Da ne bomo ostali le pri besedah, pogledjmo si en primer!

ZADEVA VODOVODNEGA KONZORCIJA

V naši deželi obstaja vodovodni konzorcij CAFO (Consorzio Acquedotto Friuli Orientale), ki združuje 16 furlanskih občin. Vzdrževanje in upravljanje vodovoda je za vsako občino veliko breme; da bi bile težave in stroški manjši, so se furlanske in dve slovenski občini organizirali v ta konzorcij.

Tudi števerjanska občina se je vedno potegovala za to, da bi bila član tega konzorcija in to že od leta 1956. A vedno so občinski upravitelji naleteli na gluha ušesa; italijanske občine so bile vedno proti. Vendar pa ni števerjanska občinska uprava odnehala vztrajati pri svoji zahtevi, ker bi včlanjenje v CAFO pomenilo veliko pridobitev za občino. Predvsem bi kubični meter vode plačevali po 55 lir in ne več po 100 lir kot poprej; to je za vsako družino precejšnja finančna razbremenitev. To zanima neposredno vsakega občana. Druga pridobitev pa so ugodnosti, ki bi jih uživala občina in sicer: vse vzdrževanje, vse upravljanje, vsa obnovitvena dela pri vodovodu prevzame CAFO. To pa ni malo.

Iz teh razlogov si je števerjanska občinska uprava močno prizadevala za vstop v ta konzorcij; in po 17 letih zahtev in vztrajanja je končno to dosegla. Na seji CAFO v Gradiški 25. oktobra 1973 je bila prošnja sprejeta in tako je tudi ta slovenska občina postala član konzorcija vodovodne mreže za vzhodno Furlanijo.

Zanimivo je, da so bile vse občine za sprejetje števerjanske konzorcije; le Fogliano in Doberdob sta nasprotovale temu predlogu. Recimo, da občini Fogliano, ki je italijanska, ni toliko pri srcu sodelovanje z neko slovensko občino. Istega bi pa ne smeli reči o doberdobski občini, ki je slovenska in ki se proglašala poleg tega še za napredno in odprto za vsako sodelovanje.

Prvič: Recimo, da g. Jarc, župan v Doberdobu, ne goji posebnih simpatij do upraviteljev števerjanske občine; recimo, da je z nekaterimi sprt ali morda tudi ne. A to so njegove osebne zadeve, ki pri takih važnih vprašanjih ne igrajo nobene vloge. Torej izključujemo možnost, da je to napravil zaradi osebnih zadev.

Drugič: V zadnji številki »Števerjanskega vestnika« (leto V., štev. 7, str. 6, 23. decembra 1973) berem, da je g. Jarc izjavil, »da absolutno ne vidi razloga za vstop števerjanske, ker je delovanje istega aktivno«. Tega nisem osebno slišal. Torej, recimo, da je to glasilo pristransko; recimo, da ni »napredno« in »revolucionarno«; recimo, da tisto, kar je tam napisano, ne odgovarja resnici. A recimo, da je g. Jarc to zares izjavil. Zdi se mi, da to ni noben resen nastop. Recimo, da tega ni rekel. Potem si lahko mislim, da je rekel nekaj drugega, kar tudi ne bi moglo opravičiti na noben način njegovega zadržanja.

Tretjič: Doberdobski župan upravlja občino, ki v glavnem živi od glasov KPI; to se pravi, da zagovarja stališča komunistične ideologije, ki naj bi bila razredni boj, enakopravnost, boj za pravice kmetov itd. itd. Recimo, da v določenem trenutku predstavlja to stranko. To se pravi, da je v primeru nastopa proti števerjani zagovarjal stališče partije.

Pa ni mar tako stališče sploh proti načelom komunizma; kaj potem? Potem si dajmo razčistiti pojme, dragi komunisti! Zakaj bi hoteli sami imeti ugodnosti, ki bi jih lahko uživali tudi drugi? Konec koncev gre za enakopravnost, gre za izboljšanje položaja kmetov, delavcev, ali ne? V tem primeru je realnost čisto drugačna od oguljenih volivnih fraz.

Recimo, da je g. Jarc tako ravnal ne oziraje se na to, kar mu je partija naročila. Če je to res, potem predvsem ni komunist in drugič ne more reči, da je napreden in neodvisen.

Recimo pa — v obratnem primeru —

da mu je to naročila partija. To je verjetno naredila zato, ker noče sodelovati z občino, ki ni njene barve. Z drugo besedo: hotela je pretrgati sodelovanje. Recimo, da je to naredila nalašč. Če je to res, ne zasluži nobenega zaupanja več. Zato k vragu vse besede o sodelovanju, o prijateljskih odnosih, o sožitju. In naj nihče — pravim nihče — ne reče, da je števerjanska občinska uprava proti sodelovanju. V takih razmerah...

RAZBITI MEDOBCINSKI TEHNIČNI KONZORCIJ

Drugi primer. Doberdobska občina je ustanovila skupaj z Zagorjem medobčinski tehnični konzorcij. Ker je Zagorje izstopilo in se priključilo furlanskim občinam, je Doberdob ostal sam. Verjetno je smatral za koristno — kar je bilo sicer edino možno — iskati možnosti za ustanovitev tehničnega konzorcija med slovenskimi občinami. Sovodnje in števerjan sta bila takoj za ta načrt.

Kar na lepem pa je sovojenjska občina z uradnim sporočilom javila, da ne bo v tem konzorciju sodelovala: in ni pojasnila vzrokov. In tu smo vedno pri istem problemu. Slo je za nekaj važnega in obenem koristnega tudi za naše ljudi. To enotnost je treba razbiti!

Ne bi skušal ugibati, kaj je privedlo sovojenjsko občino do tega sklepa. Ugotavljam dejstvo: občinska uprava je socialistična ali recimo lahko tudi (kdo ve?) komunistična, ki je — kot doberdobska — silno napredna, revolucionarna, se bori za pravice delavcev, za enakopravnost itd. Odpovedala se je sodelovanju: pika in konec.

LJUBLJANSKA TELEVIZIJA NE POZNA ŽUPANA V ŠTEVERJANU

Tretji primer. Ze leta 1971 in sicer 10. julija je prišlo do prvega stika med našimi tremi slovenskimi župani in občinsko skupščino v Novi Gorici. Obisk je bil vrnjen 28. oktobra 1972. Novogoriški župan Rudi Simac je dal pobudo za zblizljanja, ki so bila bolj kulturno prijateljsko srečanje kot pa politično. In moramo priznati, da so taki obiski koristni ter pozitivni.

Zadnje tako srečanje je bilo napovedano za 15. decembra 1973. Števerjanski župan Slavko Klanjšček je rekel: ne. In ni pogrešil. Povedali bomo, zakaj. Tokrat je

prišla vmes naša »draga« ljubljanska televizija, ki ga je z oddajami iz zamejstva do danes še vedno slovesno polomila. In tako tudi za praznik mrtvih, ko je bila oddaja o slovenskih spomenikih padlim v zadnji vojni. V Sovodnjah in Doberdobu so poznali župana in ga našli; le v števerjanu je bilo treba poklicati nekoga drugega. Župan Slavko Klanjšček je bil tudi partizan; in ni mu mogoče zameriti, če danes ne misli kot komunisti.

In še nekaj ob zaključku. S tem, kar sem napisal, nisem nikakor hotel braniti števerjanskega občinskega odbora. Do nasprotnega dokaza je še vedno tudi ta sestavljen iz ljudi in lahko pogreši; to je pač človeško. In to se zlasti dogaja pri upravljanju vsakdanjih problemov. Ko pa gre za važne stvari, ko gre za koristi vsega slovenskega življa, takrat ne smemo biti pristranski; takrat moramo zagovarjati interese naše skupnosti, ne pa stranke ali posameznikov.

Števerjanska občinska uprava npr. bi se lahko z vso lahkoto vključila v področje zapadnih Brd, ko je bilo govora o razvoju gorskih skupnosti, ker bi se ji to bolj izplačalo. A se je s sklepom od 13. julija 1973 temu odpovedala in glasovala za predlog, da bi se povezale slovenske občine v 6. coni Kras-Brda v prid ekonomskemu in socialnemu napredku. In ne zato, ker se s kraških tal vidi morje. To je samo kot primer in novica.

In kljub vsemu je števerjanska občinska uprava vedno in samo predmet kritike; ostali občini pa sta napredni in edino zaslužni za naše ljudi. Rad bi videl, kakšen bi bil odmev, če bi se moral Doberdob vključiti v CAFO in bi števerjan glasoval proti; rekli bi, da izdaja slovenske interese. To je sicer samo podmena; a tisto, kar se je zgodilo v Gradiški 25. oktobra 1973, je resnica. Človek bi v takih zadevah pričakoval sodelovanja vsaj od svojih ljudi; a če ti obrnejo hrbet v najvažnejših trenutkih, potem naj gredo sami v Novo Gorico in naj vsem povedo, da je tisto bilo sodelovanje dveh komunističnih (!?) občin z novogoriško; in samo dveh, ker je tretja slovenska občina obremenjena s problemi, katere mora reševati sama.

In človek bi mislil, da ena slovenska občina ne pomeni dosti na tem koščku zemlje. Obračaj, kakor hočeš, z njo morata računati dva: Italija in Jugoslavija.

Opazovalec

Z GORIŠKEGA

Števerjan

V veselo božično vzdušje je žalostno zapel mrtvaški zvon: umrl je komaj petdesetletni Lojze Škorjanc, po domače Džeki. Pokojni je bil dobričina in vesele narave; vselej, ko se je vračal domov, si je pel in žvižgal.

In zopet je zapel zvon: to pot nas je zapustil 80-letni Anton Ciglič, po domače Tonček z Brežica. Pokopali smo ga na Štefanovo ob zelo veliki udeležbi vaščanov.

Na Silvestrovo sta umrla še Mihael Ciglič z Gmajne in France Planišček z Brege.

Na Jazbinah je umrl Rajmund Prinčič, po domače Mundo Bučev. Pokopali smo ga na jazbinskem pokopališču.

Vsem petim pokojnim naj dobri Bog nakloni večni mir. Svojcem naše iskreno sožalje.

Jamlje

Skavti - vod orlov. Šele danes, po praznikih, vam povemo, da smo imeli 22. decembra, torej prav blizu božiča, naš običajni sobotni sestanek. Zbiramo se skupina fantov iz Jamelj in Dola v naši farni dvorani. Vodita nas akademika Mirko Spacapan in Franko Bagon.

Med sestankom je nenadoma pritekel eden naših skavtov in nam zaklical: »Škofa sem videl! Je zgoraj pri gospodu župniku. Ko sem začel igrati na harmonij »Sveto noč«, se je g. škof sklonil nad menoj in se mi prijazno nasmehnil. Pojdimo ga pozdravit!«

Ko smo se znašli pred škofom, smo se prvi hip nekoliko zmedli. Škof pa nas je ljubeznivo povabil, naj pridemo vsi okoli njega. Sam je sedel k harmoniju, lepo zaigral in nas pozval, naj skupaj z njim zapojemo »Sveto noč«. Vsi smo navdušeno pritrdili in naš voditelj Mirko je zraven pritegnil še s kitaro. Kar vse tri kitice smo s polnim srcem zapeli. Gospod škof bi kar rad igral in spremljal še druge naše lepe božične pesmi, a tedaj se je nagnil k njemu njegov tajnik ter mu po-

kazal na uro. Gospod škof se je tedaj dvignil, nas z lepimi besedami povabil k dobremu in se z iskrenimi voščili od nas poslovil.

Mi smo ga tudi navdušeno pozdravljali in mu potem še od daleč mahali v slovo. Klicali smo mu, naj še kdaj pride k nam v Dol in Jamlje.

Vrnili smo se nato v dvorano, da nadaljujemo s sestankom. A kar ni bilo mogoče več vzdržati; zato smo ga kar zaključili. Vsi prevzeti od veselja, smo namreč hoteli hitro teči domov in povedati staršem in vsem našim o vsem, kar smo bili doživeli.

Skavt Bruno

LJUBLJANSKA TV

Sporod od 13. do 19. januarja 1974

Nedelja: 9.05 Vojna in mir. 9.50 Ljudje in zemlja. 10.55 Otroška matineja. 12.25 Smuk za ženske. 18.10 Ljubezen z neznanecem - film. 20.35 Palotai: Vila za ljubico. 21.20 Vietnam.

Ponedeljek: 18.25 Enciklopedija živali. 20.30 H. Ibsen: Strahovi. 22.17 Kulturne diagonale.

Torek: 17.50 Očetove barve. 18.25 Koncert. 18.55 Kri - zdravilo. 19.20 Nemi film. 21.27 Sam med volkovi.

Sreda: 17.40 Zaklad ob reki. 20.35 Svatba, razdor - film. 21.10 Nogomet Ajax: Milan.

Četrtek: 17.15 Funtek: Tekma. 18.20 Shale. 19.15 Po sledeh napredka. 20.40 E. Zola: V kipečem loncu. 21.30 Četrtekovi razgledi.

Petek: 17.30 Pisani svet. 18.25 Po domače s Trboveljskim oktetom. 18.55 Ogrevanje stanovanjskih hiš. 19.05 Prva pomoč. 20.40 Sončnice - film.

Sobota: 12.55 Smuk za moške. 16.25 K. Šarka C. zvezda: Jugoplastika. 18.15 Dak-tari. 21.32 Pravnuiki - film. 22.15 Colditz.

Za cerkvico na Ferlugah: Grahor Tončka 500; Piščanc Olga 5.000; Milkovič Bruna 3.000; Ferluga Bogomila 1.000 lir.

Protest Slov. kulturnega kluba

Odbor Slovenskega kulturnega kluba v Trstu je obiskal 24. decembra lani šolskega skrbnika in mu izročil protestno pismo, v katerem je izrazil svojo solidarnost do beneško-slovenskih učencev, katerim je bil prepovedan izredni popoldanski pouk slovenščine, potem ko je šolsko skrbništvo dovolilo, da se smejo sami učiti slovenščine v popoldanskih urah.

Šolski skrbnik je pismo sprejel in obljubil, da se bo pozanimal, kaj se da storiti v omenjeni zadevi.

Bazovica

Ko smo za božič stopili v cerkev, smo bili prijetno presenečeni: poleg običajnega božičnega vzdušja nas je to pot farna cerkev sprejela res »toplo«. Podjetje Linartherm je postavilo vso ogrevalno napravo v malem prostoru pred vhodom v zvonik v zares rekordnem času ter opravilo tudi vsa zidarska dela ogrevanja. Res je bil skrajni čas, da se je odločilo in napravilo to prepotrebno delo, saj je znano, da je cerkev vlažna in mrzla in to je bila za marsikoga huda ovira, da ni mogel v cerkev.

Na sam božični praznik pa je bilo že maševanje na novo postavljenem oltarju. Prvotni načrt je napravil slovenski arhitekt Bitenc, a so ga za to postavljene krajevne ustanove odbile; končno se je pred dobrima dvema mesecema po dolgem birokratskem postopku delo le začelo. Po načrtu Atilija Kralja so se začela prenovitvena dela za podaljšanje prezbitarija z novim oltarjem, ambonom in sedežem. Repenski kamen pripravlja tvrdka Pizzul, postavitev oltarja pa ima na skrbi podjetje Marija Bana. Vsa dela so odlično stekla in ob koncu januarja bodo predvidoma končana.

Kot za vsako stvar bodo tudi tu precejšnji stroški. Nekaj je obljubila tržaška občina, drugo pa bodo morali kriti sami farani s prostovoljnimi prispevki in velikodušnimi darovi, kot so sicer to vedno storili, saj si moramo biti svesti, da je cerkev za nas vernike naš drugi dom in zatočišče v teh nelahkih časih in stiskah. Nekaj je bilo tudi negodovanja zaradi stroškov od strani faranov. Zavedati se moramo, da čim lepši bo naš skupni dom, tem prijetneje se bomo vsi v njem počutili.

Božično vzdušje je nekoliko motilo železno ogrodje, ki podpira trhle tramove na desni strani cerkve. Upati je, da bo v kratkem občina le začela s postavitvijo novega ostrešja.

M.A.

Boršt

Prihodnji četrtek 17. januarja imamo zopet svoj župnijski praznik. Na dan sv. Antona bo maša ob 8.30 in ob 10.30. Zvečer ob 20. uri bo kot prejšnja leta v dvorani pri sestrah kulturna prireditev. Poleg PD »Slovenec« bosta sodelovali z igro tudi dve skupini doraščajoče mladine pod vodstvom s. Tarcizije. Vsi toplo vabljeni!

Sv. Križ pri Trstu

Gospa Jasna De Matteis, ki poučuje na naši osnovni šoli in stanuje v Devinu, je te dni dala življenje sinčku, ki bo delal družbo sestrici Marjetici. Naše čestitke k tej družinski sreči!

Ob uprizoritvi Štokovih burk v Bazovici

Ko sem se vračal od premiere Ljudskega odra SSG dveh enodejank »Ne kliči vraga« in »Mutasti muzikant« Jaka Štoke v bazoviški kino dvorani (nekateri so negodovali, ker je bila premiera ravno v Bazovici in celo v župnijski kino dvorani), mi je nenehno rojil po glavi znani rek: »če ne gre Mohamed na goro, gre pa gora k njemu«. Ljudski oder je v kratki dobi treh let opravil veliko koristnega za naše ljudstvo. Šel je na podežlje med preproste ljudi, pokazal z veliko večino, kot to znajo poklicni igralci, v tekočih uprizoritvah navidez preproste in skromne burke našega kontovelskega domačina in skušal zabavati občinstvo. To mu je povsod v polni meri uspelo.

Hotel bi poudariti tu še eno pozitivno stran Ljudskega odra: v poplavi italijanskih časopisov, propagande po radiu in televiziji, in zlasti v tej slednji, ki je našla prostor v skoraj vsaki najbolj zakotni hiši, nas take prireditve duhovno dvigajo, govore nam, da je naš slovenski jezik na isti višini kot drugi in da se nam ga ni treba sramovati.

Burki je bazovsko občinstvo toplo spre-

jelo in nastopajoče nagradilo za prijetni večer z res iskrenim ploskanjem. Dvorana je bila za to priložnost polna, a ne popolnoma. Zlasti smo pogrešali mladino in pa stebre slovenstva: može. Sicer pa opažamo, da vlada pri naših ljudeh velika mladost za naše slovenske prireditve in ta kriza se vleče, obupno vleče že mnogo let. Kaj in kje je temu vzrok? Ali res ni izhoda iz tega?

M.A.

Sklepi konference španskih škofov

Španski škofje, zbrani na 18. plenarnem zasedanju, so sprejeli nekaj sklepov, ki so povečali napetost med vlado in špansko Cerkvijo. Sveto leto naj bo za Španijo leto pomirjenja. Vlado prosijo, naj prepreči vsako nasilje. Obsojajo trde kazni, ki so zadele baskovske duhovnike. Baski živijo v severnem delu Španije ob Pirenejih in želijo doseči avtonomijo, ki jim je vlada noče podeliti. Škofje nadalje pravijo, da mora biti Cerkve neodvisna od državne oblasti in da mora pospeševati pravice človeka.

DAROVI

Za katoliški tisk: Terezija Škerlavaj 5.000 lir.

Za Marijin dom v ul. Risorta v Trstu so v oktobru, novembru in decembru 1973 darovali: N. N. v spomin na pok. Marijo Mužina 1.000; Coccani Ada 20.000; Primi Olga 5.000; N. N. 25.000 lir; N. N. v spomin na pok. Jožefa Ludvik 3.000; Bernarda Terčon ob smrti bratranca Josipa Terčona 5.000; N. N. v spomin vseh rajnih družbenic v ul. Risorta 3 10.000; ga. Benedetič 5.000; Suligoi Gizela 70.000; N. N. 10.000; D. K. 10.000; N. N. 5.000; N. N. 21.000; N. N. 10.000; N. N. 50.000; K. L. 20.000; M. S. 20.000; N. N. 20.000; N. N. 16.000; N. N. 5.000; Z. E. 10.000; U. C. 10.000; L. R. 10.000; K. J. 2.000; E. Fičur 3.000; T. Č. 10.000; O. Baučar 25.000; S. S. 5.000; S. K. 2.500; T. Pelc 100.000; družina Simčič 5.000; M. Vitez (Avstralija) 8.000; N. N. 10.000; nabirka v družbi od avgusta do septembra 402.800 lir.

Za Slomškov dom v Bazovici: grofica T. Smeccchia 3.000; Antonija Zagar 1.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Jurca Ana 3.000; N. N. 20.000; družina dr. Vuga Domenico 20.000; Škerlavaj Angela 5.000; Bartoli Luciano 10.000; N. N. 2.500; Škerlavaj Terezija 5.000; družina Škerlavaj Lojzka in Pepka 5.000; N. N. 10.000; Sosič v spomin moža Ivana 5.000; Mahnič Marija 2.500; Fučka Slava 50.000; Eda in dr. Vinko Milič 15.000; Milič Vincenc 5.000; Slavka Ferlat 10.000; De Bernardi Anton in Silva 5.000 lir.

Za popravilo orgel na Opčinah: Pepka in Mario Dolenc 10.000; Vetka in Viktorija Vremec 5.000; družina Ravbar »Veto« 5.000; Tavčar Marija 2.000; Vremec Berta 3.000; Dolenc Marica 3.000; Danev Marija 3.000; družina Škerlavaj Lojzka in Pepka 5.000; Škerlavaj Netka 10.000 lir.

Za cerkvico na Banah: Krevatin Marija 2.000 lir.

Za popravila rojanske župne cerkve: družina Zini ob obletnici smrti Josipa Zini 5.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: N. N. iz Trsta 1.000; Ivan Artač 5.000 lir.

Za ogrevanje cerkve v Bazovici: Roza Leban 5.000; Marija Živic 10.000; Lucano 4.000; Marija Ražem 10.000; Ernest Pecchiarri 2.000; Marija Križmančič 5.000; N. N. 2.000; Ema Križmančič 10.000; Marija Leban 10.000 lir.

Za novi oltar v Bazovici: Marija Živic 10.000; N. N. 2.500; Marija Pečar 5.000; Dora Arduini 15.000; Vincenc Križmančič 10.000; Albina Pečar 2.000; Marija Ražem 10.000; Amalija Renčelj 5.000; Karla Grgič 10.000; Magda Križmančič 10.000; Ida Bačac 5.000; Anita Jerman 30.000; Svetko Križmančič 10.000; ob krstu Daše Grgič 41.000; Marija Pečar 10.000; Nada Mezgec 15.000; Marija Leban 10.000. — Iz Gropade v isti namen: Emilija Kalc 10.000; Amalija Pečar 1.000; Oskar Pečar 2.000; Marija Kalc 10.000; Ada Kalc 1.000; Francka Pečar 5.000; Darj Berce 10.000; Marija Kalc 1.000; Marija Macarol 2.000; Silvo Ozbič 5.000; Sondrinelli-Vidali 4.000; ob poroki Valter Milkovič-Darija Grgič 18.900. — Iz Padrič: v spomin pok. Ivana Rupena sorodniki 17.000; Marija Kralj 10.000; Antonija Guštin 2.000 lir. — Iz Drage: Marija Mihalič 5.000; Cecilija Zudenigo 10.000 lir.

Drugi tečaj za lepše življenje v dvoje

»Ni dobro človeku, da je sam.« Tako je zapisano v sv. pismu. Zato je Bog ustvaril Evo in jo pridružil prvemu možu, da bi bila v dvoje srečnejša.

Življenje v dvoje, to je življenje v zakoncu, je po božji zamisli določeno za to, da bi življenje človeka bilo lepše. Vsi pa vemo, da danes velikokrat ni tako, da življenje v dvoje ni zmeraj vir večje sreče. To pa po krivdi ljudi, predvsem zakoncev samih. O tem pričajo številni ponesrečeni zakoni, ki se pa ne končajo zmeraj v razporoki. Saj bi potem število razporok bilo neprimerno večje. In vendar mora biti skrb nas vseh, da bi imeli čim več dobrih in srečnih družin. To velja še posebej za naš narod, ki je majhen po številu in bi zato moral biti moralno krepak in zdrav, da se ohrani v družini drugih narodov. Vsled tega menimo, da je dvakratna dolžnost nas vseh skrbeti, da pride do urejenih in srečnih družin med nami.

Iz tega namena smo duhovniki v soglasju z našimi katoliškimi laiki začeli pripravljati tečaje, ki naj našim mladim ljudem pomagajo ustvarjati dobre družine. Prvi tak tečaj je bil lani in je bil namenjen predvsem takim, ki resno mislijo na bližnjo sklenitev zakona. Letos smo pa menili, da je prav, če tako pripravo raz-

SKPD »Mirko Filej« v Gorici priredi v sredo 16. januarja ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma

KULTURNI VEČER

na katerem bo govoril deželni svetovalec dr. Drago Stoka o temi

MEDNARODNA KONFERENCA O MANJŠINAH IN SLOVENC

Vabljeni!

tegnemo tudi na druge mlade ljudi, ki imajo namen se kdaj poročiti. Morda je taka bolj daljna priprava še uspešnejša kot bližnja, ko je večkrat pravzaprav že vse »urejeno«.

Letošnji tečaj bo v mali dvorani Katoliškega doma in bo trajal sedem sobot. Začel se bo v soboto 19. januarja in bo nato vsako soboto ob 20.30 do sobote 2. marca. Na tečaju bodo govorili razni priznani slovenski vzgojitelji, specialisti za probleme življenja v dvoje.

Prvi večer, v soboto 19. januarja bo govoril g. Gašper Rudolf, župnik v Mirnu, ki vodi slične tečaje že nekaj let na Kapeli pri Gorici.

Vsa odrasla mladina je vabljena, da se tečaja udeleži.

Minicecilijanka

Minicecilijanka, to je nastop mladinskih zborov na Goriškem, letos nima posebne sreče. Morala bi biti 8. decembra. Toda takrat je že nastopila prepoved vojnje z osebnimi avtomobili, povrhu so takrat tudi stavkali avtobusi. Zato je bilo treba nastop prenesti na kasnejši čas. V iskanju novega primerne kraja in datuma so se odborniki Zveze slov. katol. prosvete na zadnji seji v ponedeljek 7. januarja odločili, da bo minicecilijanka v nedeljo 17. februarja ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici. S tem datumom naj računajo mladinski zbori, ki so se že priglasili za nastop in tisti, ki bi se morda nastopa radi še udeležili.

Dvoje pisem iz psihiatrične bolnišnice

Goriška psihiatrična bolnišnica je že dalj časa prizorišče žolčnih polemik na vseh ravneh: v pokrajinskem svetu, na sejah strank, v bolnišnici sami ter v časopisih. Zadnji čas se je razvnela nova gonja po časopisih. Pretekli teden so nekateri dnevniki prinesli pismo, ki ga je na javnost naslovila skupina nameščenec v psihiatrični bolnišnici in ki se predstavljajo kot »Circolo operatori sociali e psichiatrici«

(COSP). V svojem pismu trdijo, da v zadnjem času osebe ni več soudeležene pri vodenju bolnišnice in da ga nič več ne vprašajo za svet tudi v takih primerih ne, ko gre za zelo važne odločitve, ki bi zahtevale soudeležbo vsega osebja. Zato, trdijo, vlada v bolnišnici ozračje nezaupanja, ki ima za posledico privilegiranost nekaterih in kaznovanje drugih, osebne favorizme ter sankcije proti nezaželenim osebam. Zaradi tega pozivajo pristojne organe, naj posredujejo in kontrolirajo.

Nasproti temu je skupina drugih nameščenec izdala svoje pismo. Ta skupina trdi prav obratno, da so člani COSP-a le majhna skupinica, ki ne more govoriti v imenu večine; da se skrivajo za anonimnost, saj ni objavljenega pisma pravzaprav nihče podpisal in ga je časopisom prinesla oseba, ki se niti ni predstavila; da se je položaj v bolnišnici v letu 1973 v marsičem izboljšal in da so članom COSP-a ponovno nudili možnost debate o stvarnih problemih bolnišnice, a zmeraj brez uspeha. Očitajo tudi, da so člani COSP-a tisti, ki so hoteli ustvarjati privilegije in favorizme zase. Nadalje so mnenja, da so že postavljeni temelji za vedno uspešnejše »odprto« zdravljenje bolnikov. Pismo nosi podpis 142 nameščenec.

Kot je razbrati iz obeh pisem je ozračje v goriški psihiatrični bolnišnici še vedno napeto. Podoba pa je, da manjšina skuša vsiliti svoje poglede večini in tudi vsej javnosti s svojo drznostjo in s svojimi zakulisnimi mahinacijami, kot je navada pri ekstremistih vseh vrst in barv.

Sovodnje

Na zadnji lanski seji je občinski svet v Sovodnjah razpravljal o več točkah upravnega značaja. Župan Jožef Češcut je poročal o splošnem regulacijskem načrtu občine, o poimenovanju ulic v Sovodnjah (notranje ministrstvo je po več letih zavrnilo predloge občine razen dveh imen) ter o srečanju predstavnikov sovodenjske in doberdobske občine v Novi Gorici s tamkajšnjimi upravitelji.

Odobren je bil zaključni račun o prekritju strehe otroškega vrtca v Rupci. Ker je bila zvišana zavarovalnina za občinske stroje in nepremičnine, bo treba v bodoče letno plačevati 24.000 lir. Občinski svet je tudi odobril vsoto 800.000 lir za plačanje nadur občinskim uradnikom za izredne primere (npr. referendum o razporoki) in 31 odstotno povišanje stroškov v zvezi z gradnjo novega šolskega poslopja v Sovodnjah. Obenem je občinski svet odobril mesečno in letno nagrado županu ter tajniku.

Med slučajnostmi je svetovalec večine Marcel Devetak z Vrha opozoril na slabo stanje občinskih in pokrajinskih cest v občini, ki ne odgovarjajo zahtevam današnjega prometa. Manjka bela črta v sredini, kar pride v poštev zlasti v megli ter horizontalna znamenja, posebno na cesti Rubije-Vrh. Isti svetovalec je predlagal enosmerno vožnjo za tovarnjake. Govora je bilo tudi o pesku na cestah, ki od zadnje poledice še ni bil odstranjen ter o preveč zakurjenih prostorih v občinskem poslopju.

Ko o vsem tem poročamo, naj še omenimo, da bi bilo prav, če bi »Primorski dnevnik« v svojih poročilih o dejavnosti sovodenjskega občinskega sveta posvetil nekoliko več pozornosti tudi svetovalcem manjšine. Tako je npr. komaj omenil nastop svetovalca manjšine na seji v oktobru, ko je objavil nekaj dni nato razgovor z občinskim tajnikom dr. Bukovcem. Tudi ni omenil vprašanja svetovalca manjšine na predzadnji seji o presnovi javnih prevozov v naši deželi.

Zadnji primer takega ignoriranja pa je vprašanje, ki ga je na zadnji seji isti svetovalec zastavil županu, če občinski odbor ve, kaj se dogaja okoli Konzorcija za industrijo, saj ima v tem konzorciju sovodenjska občina svojega predstavnika. Župan mu je odgovoril, da o tem ne ve ničesar, obenem pa pozval predstavnika v tem konzorciju, ki je obenem občinski sve-

MLADINSKI ODSEK PD »STANDREZ« uprizoni v nedeljo 13. januarja ob 15.30 v Katoliškem domu v Gorici mladinsko glasbeno komedijo

Erik Foss

PLEŠOČI OSLIČEK

tovalec, naj o tem poroča. Omenjeni predstavnik je dejal, da tudi on ni seznanjen z zadevo. Dobil je sicer enkrat vabilo na sejo tega konzorcija, a se je zaradi poldnevice ni mogel udeležiti. Zagotovil pa je, da se bo za zadevo zanimal. O vsem tem »Primorski dnevnik« ni poročal in to gotovo ni prav, saj kaže s tem omalovaževanje za nastop svetovalca manjšine, ki je iz vrst Slovenske demokratske zveze.

Smrt vernega moža

Na Vrhu sv. Mihaela so v soboto 5. januarja pokopali ob zelo veliki udeležbi sorodnikov in vaščanov Stefana Černica, ki bi 13. aprila izpolnil 82 let življenja.

Pokojni Černic je bil mož, ki ga je vse spoštovalo in ljubilo. Domači župnik je njegovo življenjsko sliko takole označil: bil je skrben in vzoren družinski oče, ki je vzgojil v verskem in narodnem duhu osem otrok; bil je poln dobrote in postrežljivosti, odprt do vseh, tudi drugače mislečih; ljubil je Cerkev in kot laik pomagal kjer koli je mogel. Šest let je bil cerkovnik v gabsrki cerkvi pod župnikom Zegom; bil je zavzet ključar gabsrke župnije; rad je sodeloval pri javnem delu. Zato se mu je v imenu zadnjih župnikov gg. Žerjala in Komjanca ter v svojem imenu zahvalil za vse opravljeno delo, ki ga je izvršil v svojem življenju ter za prelepi zgled, ki ga je zapustil zlasti mlademu rodu.

Pogreba sta se udeležila med drugimi tudi župnika iz Sovodenj in Zdravščine gg. Komjanc in Pontar ter sovodenjski župan Jožef Češcut. Sv. maša ob osmihi pogreba bo to soboto 12. januarja ob 19. uri v cerkvi na Vrhu. Pokojnemu naj bo dobri Bog bogat plačnik, svojcem pa izrekamo iskreno sožalje.

Požar v stanovanju slovenskega duhovnika

Upokojenega župnika Albina Martinčiča, ki stanuje skupaj s sestro v ulici Leopardi 8 v Gorici, je zadel v sredo 2. januarja pozno zvečer hud udarec. Nenaden izbruh ognja mu je popolnoma uničil stanovanje z vsemi pritliklinami. Požar je verjetno povzročil ali kratki stik ali pa preveč razgreta električna pečica. Gasilci so imeli kar precej dela, da so ogenj po skoraj dveh urah pogasili. Računajo, da znaša škoda nad 20 milijonov lir. Vsi, ki g. Martinčiča, znanega strokovnjaka za zvonove, poznajo, z njim globoko sočustvujejo, saj je praktično izgubil vse, kar je imel. Ker tudi njegovo zdravstveno stanje že dalj časa ni najboljšje, je zadnja preizkušnja zanj še posebno huda in boleča.

»Plešoč osliček«

Komedija »Plešoč osliček«, ki jo bo mladinski dramski odsek PD »Standrez« igral v nedeljo 13. januarja v Katoliškem domu, je delo vedre vsebine, iz kavbojskega življenja; vsebuje argumente pravljčnosti in realnosti, tako da pritegne vsakogar, otroka, mladino kakor tudi starejšega gledalca. Prizorišču daje ton veri-ga koničastih gora in visoki kaktusi. Na odru se vrstijo igralci v vlogah cirkuških kavbojev, plešoč osliček, ki prestopa po glasbenem taktu, gospodični Azalea in Amalea z dolgimi oblekami živih barv in s sončniki, ki med igro prepevata vsele melodije. Igro je režiral Damjan Paulin.

Pastirček štev. 4

V zimski čas smo stopili. Sneg nas je pa obiskal že v pozni jeseni. Zato je razumljivo, da najdemo v januarski številki »Pastirčka« marsikaj, kar govori o zimi. Tako pesmi Zore Saksidove »Zimska« in Ljubke Šorlijeve »Prevarani vrabček« ter dopis Ave Marije Frandolič »Prvi sneg«. Nadaljujejo se kar tri povesti, o Sparunovih dogodivščinah, o Krvičniku in o škofu Slomšku. Misijonar Vladimir Kos iz Tokia na Japonskem poroča o razgovoru s tankajšnjim duhovnikom, ki pripoveduje, zakaj se je odločil za ta poklic.

Ivo in Aleš poročata o obisku pri učencih v Dolu. Koristne stvari zremo na skavtskih strah, zlasti je poučen spis Ivota o varstvu narave. V športni rubriki opiše Branko boks. Božično igrice »Nepričakovani obisk« je prispevala Ljubka Šorli, novoletno »Pastirčkovo pesem« pa je na besedilo Vere Albrehtove skomponiral Z. Harej. Dopisov je to pot že kar mnogo, v njih so mladi pisci povedali dosti zanimivega.

—jk

Olympia : Merano

To je prva tekma naših odbojkarjev v »D« ligi. Vršila se bo v soboto 12. januarja ob 18. uri. Kot že lani, bomo tudi letos igrali domače tekme v »Valletti del Corno«.

Nujnost nas je prisilila, da smo uvedli nov urnik za začetek tekem, ki bo verjetno primernejši tudi za občinstvo.

Olympio bo zastopalo skupno 10 igralcev: Ivan Susič, Bernard Soban, Simon Komjanc, Pavel Tommasi, Franko Nardin, Marko Kranner in Gabrijel Ferfolja; trener: Romano Leotta.

Dobra polovica naših fantov še ni dosegla zadovoljive forme, zato bomo imeli na tem prvem srečanju precej težav. Prvenstvo se namreč začne prav po božičnih in novoletnih počitnicah, med katerimi ni bilo mogoče redno trenirati (v 14 dneh le dva treninga). Poleg tega smo se morali deloma odpovedati telovadnici, kar je prva posledica previsokega računa za njeno lansko uporabo.

OBVESTILA

V svetoivanskem Marijinem domu v Trstu bodo 13. januarja ob 17. uri predvajali slovenski barvni film »Cvetje v jeseni«.

V okviru Ljudskega odra bo SSG uprizorilo v nedeljo 13. januarja ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu dve enodejanki J. Stoke »Mutasti muzikant« in »Ne kliči vrag«.

Premiera pravljicne igre »Pepelka« bo v torek 15. januarja ob 15.30 v Kulturnem domu v Trstu.

Slovenska ljudsko gledališče iz Celja bo nastopilo v petek 18. januarja ob 16. uri (abonma red G in H) in ob 20. uri (abonma red A-premierski) v Kulturnem domu v Trstu s komedijo W. Gombroviča »Ivana, princesa Burgundije«.

DAROVI

V sklad Katoliškega glasa: naročnik iz Sovodenj 1.000; N. N. 2.500; N. N. 5.000; Rozina Colja 2.500; Elvira 1.000; Goljevšek iz Sovodenj 2.500 lir.

Za duhovnjik sv. Ivana v Gorici: J. Z. 20.000; Marija Zbogar 1.000; ravnatelj A. Pavšič ob 25-letnici poroke nečaka Frana 5.000; N. N. 10.000 lir.

Za Alojzijeve: namesto cvetja na grob Marije Rijavec daruje Zeljka 5.000, Marija Brataševac pa 1.000; M. Z. 10.000; N. N. v spomin s. Magdalene Lenassi 5.000; N. N. 5.000; N. N. 5.000; v spomin pok. Ane Valentinčič bivši bogoslovce 5.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Rudi Bratuž, Kanada, 30 dol.; Podporno društvo za Goriško 50.000; N. N., Podgora, 2.000; N. N., Rupa 1.000; N. N., Gorica, 5.000; Virgil Bratina 10.000; Makuc Zalka 10.000 (javljeno v prejšnjem Kat. glasu, a pomotoma izpuščeno krstno ime); Pavla Klanjšček, Oslavje, 5.000; namesto cvetja na grob pok. Stefana Černic gostilna Devetak z Vrha 2.000; R. Slat 10.000; Liga ameriških Slovencev 150 USA dol.; ob 24-letnici mamine smrti hčeri Pina Busoni iz Firenc in Marija vd. Brisko iz Gorice 6.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N., Gorica, 10.000; Julka Skvarča 12.000 lir.

Širite »Katoliški glas«

U.P.B. je daroval po 20.000 lir za Alojzijeve v Zavod sv. Družine ter po 10.000 lir za Katol. dom in Katol. glas.

N. N. iz Gorice za Zavod sv. Družine, Alojzijeve v Katol. dom po 10.000 lir.

Pina Busoni iz Firenc je darovala za Zavod sv. Družine in za Alojzijeve po 2.000, v sklad Katoliškega glasa pa 3.000 l.

Ob peti obletnici bratove smrti daruje družbenica iz Gorice za slovensko duhovnijo v Gorici in v sklad Katol. glasa po 5.000 lir, za Alojzijeve v Zavod sv. Družine po 2.500 lir.

Za števerjansko cerkev: Franc Terpin v spomin Mihaela Ciglič in Franca Planjšček po 5.000 lir.

V spomin na pok. starega očeta Stefana Černic daruje vnukinja Snežica Černic 10.000 lir za števerjansko cerkev, vnukinja Alenka pa 10.000 lir za sovodenjsko cerkev.

N. N. iz Rupe za gobavce na Madagaskarju 5.000 lir.

Za Makedonijo: F. M., Gorica, 2.000 lir. Za slovenske misijonarje: Evgenija Lamčič 10.000; N. N., Sv. Ivan, 10.000 lir.

Pok. Alojzija Šušmelj za slovenske misijonarje 100.000 lir.

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 13. do 19. januarja 1974

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Dom brez mame«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vez in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 15.45 Revija solistov. 16.00 Sport in glasba. 17.00 »Baron Janez Vajkard Valvasor«. Radijska pripoved. 18.15 Nedeljski koncert. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Glas in orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Južno-ameriški ritmi.

Torek: 11.35 Pratika. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Jože Cesar - slikar in scenograf. 19.20 Za najmlajše. 20.35 E. Humperdinck: Janko in Metka, opera.

PROSVETNO DRUŠTVO »STANDREZ« bo gostovalo v soboto 12. januarja ob 20^h v župnijski dvorani v STEVERJANU z Molliero komedijo

ZDRAVNIK PO SILI

Režija A. Pregarc

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Koncert. 19.10 Higijena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.35 Za vašo knjižno polico.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Umetniki in občinstvo. 19.10 Tržaška družba. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Postelja in ogledalo«. Enodejanka. 21.40 Skladbe davnih dob. 22.05 Glasba v noč.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni slovenski skladatelji. 19.10 Pripovedniki naše dežele. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Pod farnim zvonom župne cerkve sv. Vincenca v Trstu. 19.40 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Ljudje ob cesti«. Dramatiziran roman. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Romantične melodije.

Vinko Levstik, žena Danila ter hčerke Mirjam, Tatjana in Sonja želijo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem zdravo, srečo in uspeha polno novo leto 1974. Opčine pri Trstu, ul. Hermada, 13

Starejši moški išče hišno pomočnico za varstvo. Dobra plača, zavarovanje, hrana in stanovanje. Telefonirati v popoldanskih urah na 68695 ali 415805 Trst.

Kraško gmajno v bližini Proseka nad Miramarom s prekrasnim razgledom, primerno za nedeljski vikend, oddam v najem. Ponudbe na upravo lista.

Majhen vinograd s trtami in sadjem v grljanskem bregu nad Miramarom prodam. Naslov na upravi lista.

SS gledališče v Trstu naznanja skupaj s SPZ in ZSKP v Gorici v sodelovanju z EMAC-om iz Gorice gostovanje SLG iz Celja, ki bo v četrtek 17. januarja ob 20. uri v »Verdiju« v Gorici.

Witold Gombrowicz

IVONA, PRINCESA BURGUNDIJE komedija

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Ob zaključku razstave beneškega slikarstva 18. stoletja priredi SKPD »Mirko Filej« v Attemsovi palači v Gorici v nedeljo 13. januarja ob 18. uri

KONCERT BENEŠKE GLASBE 18. STOLETJA za flavto in čembalo

Izvajata Duo Pahor-Slama. Na sporedu so skladbe neznanega skladatelja, Bigija, Albinonija, Galupija, Marcella in Vivaldija.